

הסלחנות של האיסלאם

سماحة الإسلام باللغة العبرية

תאליף : ד. עבד הרחמן בן עבד הכרימ השיחה

המחבר : עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיח'ה

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

המרכז האירופי ללימודי האיסלאם

הסלחנות של האיסלאם

سماحة الإسلام باللغة العبرية

המחבר : עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיח'ה

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

המרכז האירופי ללימודי האיסלאם

תרגום מערבית: חמדי עומרין

עריכה : אחמד עבד אל-מקסוד

תוכן העניינים

4	הקדמה
6	מבוא
10	האיסלאם ושיטת הסלחנות
13	סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה
18	הסלחנות של האיסלאם ביחס לשריעה
23	סלחנות האיסלאם בתחום הדעווה (הקריאה לאסלאם)
27	הסלחנות של האיסלאם עם הבלתי מוסלמים
33	הסלחנות של האיסלאם בתחום מעשי הפולחן
34	הסלחנות של האיסלאם בתחום הטהרה
35	הסובלנות של האיסלאם בקיום התפילה
39	הסובלנות של האיסלאם בעניין הזכאת
41	הסלחנות של האיסלאם בתחום הצום
44	הסבלנות של האיסלאם לגבי העלייה לרגל
46	הסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים
49	הסלחנות של האיסלאם בעסקות הכספיות
51	הסלחנות של האיסלאם בתחום העונשים
54	הסלחנות של האיסלאם עם שבויי המלחמה
57	הסלחנות של האיסלאם בסליחת החטאים
58	הספר הזה

בשם אללה הרחמן הרחום

הקדמה

השבח לאללה ריבון שני העולמים, והשלום והברכה על הנביא מוחמד, ובני משפחתו וחבריו.

אחד הגורמים החשובים ביותר שסייעו להפצת דת האסלאם, והעניק לו את הקבלה בין העמים שאינם מוסלמים הוא זה של הקלות בהבנת ההוראות שלו והסובלנות שלו בנוגע למערכת היחסים עם אנשים אחרים בנוסף לאי התנגשות הנטייה הטבעית, אפילו קרא בצורה ברורה ומפורשת לבצע את הנטייה הטבעית ולא לפעול בניגוד לו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **שא את פניך אל הדת החניף. זו יצירת אללה אשר יצר את האדם בה. אין לשנות את בריאת אללה. זוהי הדת הנכוחה, ואולם מרבית האנשים אינם יודעים**" (סורת הרומאים : 30).

הדוגמה לכך היא הטאינסטינקט המיני, דת האסלאם אינו רואה אותו כדבר מלוכלך, ולא אוסר אותו אלא להיפך האיסלאם ציווה למוסלמים ליזום לספק את התשוקה המינית, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **השיאו את הפנויים אשר בכם ואת הראויים אשר בעבדיכם ואמהותיכם. אם עניים הם, יעשירם אללה בברכה אשר ירעיף עליהם, כי אללה רב אמצעים ויודע**" (סורת האור : 32).

הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום עודד את הנערים לקחת היוזמה להתחתן כדי לספק את היצר המיני הזה, הוא אמר: " הוי בני הנוער מי שיכול להספיק את צורכי משפחה שלו עליו להתחתן, כי זה עוזר להוריד את מבטו וכדי לשמור על הבושה. ומי שלא יכול יתמיד בצום כיוון שזה מגין עליו".

הנביא מוחמד עליו בירכה ושלומו לא פתח את הדלת לספק את יצר המין, אלא שהוא אפשר את זה עם תנאים ומגבלות. הוא הציב כללים אשר הבהירו את הדרך הנכונה להשגת מטרה זו, כדי לספק את יצר המין. האיסלאם קבע את הדרך הנכונה לספק את היצר זה דרך הנישואים אשר מספק את החובבנות שמסייעת להם בחיי הנישואים, כפי שאללה ישתבח שמו ויתעלה הסביר לנו בקוראן הקדוש: " **אחד מאותותיו הוא שיצר לכם נשים כעצם מעצמכם למען תדבקו בהן, והשכין ביניכם אהבה וחמלה. בזאת צפונים אותות לאנשים הנמלכים בדעתם** " (סורת הרומאים: 21).

דת האיסלאם אסרה כל דרך אחרת לספק את היצר המיני על רקע התפשטות המללות והתמוטטות קשרי המשפחה והולדת ילדים לא חוקיים שסובלים ממחלות נפש ושנאה כלפי החברה שלהם, אללה ישתבח שמו ויתעלה דיווח לנו על כך בספרו הנשגב: " **רחקו מן הניאוף, כי תועבה הוא, ורע מכל דרך** " (סורת המסע הלילי: 32).

האיסלאם לא הפך את קשר הנישואים לקשר שמתמשך לנצח במקרה שאחד הזוגים או שניהם לא יכולים להמשיך בקשר הנישואים, לכן דת האיסלאם אפשרה את הגירושים על ידי כמה הסדרים מתאימים אשר מבטיחים הזכויות של שניהם ובאופן שמבטיח שלא להזיק ברגשותם כיוון שהאיסלאם חותר להשיג את האושר של המשפחה שמהווה את הבסיס לחברה מצליחה, בצורה זו, האדם יכול ליהנות מהחיים הארציים והדתיים שלו בחופש ובשלום והופך לאדם יצרני ומועיל לחברה, הדבר הזה חל על שאר הדברים הטבעיים של האדם, האיסלאם הקיל את הדברים האלה על האדם ולא הטיל על הנפש האנושים דברים שאינה יכולה לסבול אותם הן מעשים והן מחשבות.

ד"ר עבד אלרחמן אבן עבדול כרים אלשיחה

מבוא

האיסלאם הוא הדת שהורדה מעם אללה על כל נביאיו של אללה ישתבח שמו ויתעלה מאז אדם עליו השלום ועד יום תחיית המתים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **הדת הראויה בעיני אללה היא האיסלאם. אלה אשר ניתן להם הספר לא נחלקו לגביה כי אם לאחר שהוענקה להם הדעת, עקב רשעה שנפלה בינותם. כל הכופר באותות אללה, הנה אללה מהיר חשבון** " (סורת בית עמרם:19).

דת האסלאם קוראת לאנשים ליחד את אללה יתעלה ולעבוד את אללה לבדו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **הוא נתן לכם את חוקי הדת אשר ציטטה לנוח, ואת אשר גילינו לך, ואת אשר ציווינו לאברהם, ולמשה ולישוע, קיימו את הדת ואל תתפלגו בה. המשתפים מתקשים לשאת את אשר תפציר בהם לקבל. אללה יבחר לקרב אליו את אשר יחפוץ, וינחה אליו את בעל התשובה** " (סורת המועצה:13).

הנביאים לפני שליחותו של הנביא מוחמד עליו בירכה ושלום היו נשלחים לעמים ולאומות שלהם באופן מיחוד ובזמינים מסוימיים. במקרה של התפשטות פוליתאיזם, ועוול לאחר התרחקות האנשים מדרכו של אללה יתעלה, אז, אללה שלח להם נביא אחר כדי להזכיר להם את ההלכה של אללה יתעלה ולקרוא להם להאמין בדת של אללה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **הקמנו בכל אומה שליח למען יאמרו, עבדו את אללה ורחקו מן השיקוצים. כמה מהם הנחה אללה, ועל אחרים נגזר בצדק לתעות. קומו והתהלכו בארץ וראו מה היה סופם של המכחישים** " (סורת הדבורה: 36).

אללה ישתבח שמו ויתעלה שלח את הנביא מוחמד עליו בירכת אללה ושלום כדי להיות אחרון הנביאים, וכך השליחות שלו היא האחרונה של השליחות הקודמות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו

הנשגב " לא שלחנוך כי אם אל כלל האנשים, למען תהיה מבשר ומזהיר, ואולם מרבית האנשים אינם יודעים " (סורת שבא:28).

שליחותו של המביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום היתה בעלת מאפיינים מסוימים אשר מאפיינים אותה משאר השליחויות האחרות כדי להיות מסוגלת לכל בני האדם על פני האדמה, הן הלבנים והן השחורים, השליחות הזאת ירדה מעם אללה כדי להיות שליחות אונבירסלית ורחמים לכל האנושות. אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " לא שלחנוך כי אם להביא רחמים על שוכני העולמים " (סורת הנביאים:107).

השליחות הזאת היתה צריכה להיות מושלמת ומקיפה על ידי ההוראות אשר מסדירות את חייהם של בני האדם, הקהילה והקשרים עם קהילות אחרות במטרה להבטיח את הישרדותה של השליחות הזאת וכדי להיות מתאימה לכל תקופות הזמן והמקומות ועד יום הדין, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " נאסרו עליכם נבלה ודם ובשר חזיר, וכל אשר הוקרב לכבוד אחרים זולת אללה, והבהמה אשר מתה בחנק, או במכות, או בנפילה אל התהום, או בנגיחה, ואשר טרפוח חיות טרף – אך לא אשר שחטתם – וכל אשר הועלה קורבן על במת אלילים, ולהפיל גורל בחיצים. מעשה הפקרות הוא לכם. היום אמרו הכופרים נואש מדתכם, על כן אל תיראו מפניהם, כי אם אותי היו יראים. היום סיימתי לכוון לכם את דתכם והשלמתי את חסדי עליכם, ושבע רצון אני כי האסלאם היה לכם לדת- ואולם כל הנאלץ לעת רעב, אך לא עד כדי אשם, הנה אללה סולח ורחום " (סורת השולחן:3).

הפשטות, הסובלנות ואורך הרוח הן תכונות מודגשות ביותר של השריעה האסלאמית. סובלנות ואורך רוח זה שמוצג על ידי הפשטות של הכללים שלה וקלות הטקסים הדתיים כדי לאפשר לכל האנשים לקיים את העבודות האלה בכל זמן ומקום, אללה ישתבח שמו ויתעלה דיווח לנו על כך בספרו הנשגב כאשר אמר: " אללה לא יטיל על נפש לשאת יותר מכפי יכולתה, ושכרה שמור לה כפי פעולה, ועונשה שמור לה כפי מעלליה ". (סורת הפרה: 286)

הסובלנות ואורך הרוח באסלאם נחשבים לעמוד התווך בשריעה האסלאמית והם הגורם החשוב ביותר של הדת, כלומר אמונה, ועד העניינים הקטנים ביותר ללא כל התאמצות או התעקשות ללא הצדקה אשר אוסרת את המותרות או להתיר האיסורים מכיוון שהשריעה האיסלמית הורדה על אנשים שיש להם פגמים, תחושות ורגשות.

השריעה האיסלמית מכבדת את הרגשות והתחושות האלה באופן מתאים עם הרגשות והתחושות ומאפשרות לאנשים לקיים את העבודות והטקסים הדתיים בהתאם ליכולתו ולמצבו של הפרט, אלה ישתבח שמו ויתעלה אומר בספרו הנשגב " **וקומו להיאבק לשם אלה כראוי לו. הוא בחר בכם ולא הטיל עליכם כל מעמסה בדת: לכו בדרך דתו של אברהם אביכם. כבר לפני כנה אתכם מתמסרים, וגם עתה, למען יעיד עליכם השליח, ואתם תעידו על האנשים. לכן קיימו את התפילה ותנו זכאתי, ובקשו מעוז באללה. הוא מגינכם – מה טוב המגן ומה טוב המושיע** " (סורת העליב לרגל: 78).

הכללים של השריעה האסלאמית מלאים באורך רוח וסובלנות ומתאפיינים בפשטות והימנעות מלהקשות על החסידים. לכן, הפכה לפופולרית בקרב כל האנשים של החברה המוסלמית, למרות מגוון הרמות שלהם וההבדלים במחשבה אלא שנהנים לקיים את העבודות של השריעה זו, מתרגול שריעה זה. השריעה האסלאמית התחשבה בחולים, קטנים, גברים ונשים. היא התחשבה גם בשליטים ובני העם, המיקום והזמן.

האנושות לא ידעה דת אחרת שמכילה עקרונות רחבים כאלה אשר מתאימות לטבעו החלש של אדם, אלה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **אללה חפץ להקיל עליכם, והאדם נברא חסר אונים** " (סורת הנשים: 28).

הסובלנות והסלחנות של דת האיסלאם לגבי ביטול מצוקה לא היו מוגבלים רק לחסידים שלה. הופעתו של האיסלאם לאחר שליחותו של הנביא מוחמד עליו ברכת אלה ושלוה היוותה טובה גדולה לחסידי הדתות האחרות שקדמו לאיסלאם, כיוון שהקל עליהם את נטל המצוקה והקושי בדתות שלהם, אלה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **אשר ילכו עם השליח, הנביא איש אומות העולם,**

אשר אותו ימצאו רשום אצלם בתורה ובאוונגליון. הוא יצווה עליהם לנהוג בדרך ארץ ויאסור עליהם את המגונה, ויתיר את המאכלות הטובים ויאסור עליהם את התועבות, ויסיר מעליהם את הנטל ואת הכבלים המכבדים עליהם. אשר יאמינו בו ויסייעו בידו וישיטו לו עזרה וילכו אחר האור אשר יורד עמו ממרומים, אלה יעשו חיל" (סורת ממרום החומה: 157).

אחת צורות הסובלנות של האיסלאם היא האיג'תיהאד (פסיקת הלכה על ידי חכם הלכה על יסוד "שרשי ההלכה", במקרים שאין לגביהם הלכה מפרשת) שאושרה על ידי הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום כאשר שלח את מועז לאנשי תימן.

הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אישר את העיקרון של האיג'תיהאד עד שהאיסלאם יהיה מתאים לכל עת ומקום. האיסלאם השריש את עקרונות כלליים, מקיפים ושלמים שאינם משתנים עם הזמן או המקום. יסודות אלו כוללים את המחויבות ואת הטקסים הדתיים, כגון אימונה (אימאן), תפילה ומספר הרכעות שלה וזמניה הקבועים, הזכאת והשפעתה החברתית והסכומים שלה, הצום והעלייה לרגל וכו'.

האיסלאם קבע את היסודות של האיג'תיהאד לגבי הסוגיות של הזמן הנוכחי על ידי העיון בקוראן הקדוש והסונה של הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום ולאחר מכן לעיין בפסיקות של חכמי הדת המוסלמים בעינינים דומים.

האיסלאם אסר על המוסלמי להשתמש באג'תיהאד לפי מצב רוחם או לפסק על הסויגות והעינינים על פי דעה אישית או על ידי רעיונות משלו. במקום זאת, האיסלאם חותר להשיג תוצאות מועילות לאדם מבלי לסתור את הטקסטים הדתיים וחוקי ההלכה שנקבעו בקוראן הקדוש והסונה של הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום.

דת האיסלאם מתאימה לכל זמן ומקום, דבר שמתברר בגלוי בטקסטי קוראן הקדוש והחדית'ים של הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אשר מדגישים את הסלחנות של האיסלאם.

האיסלאם ושיטת הסלחנות

כשאר אנו מדברים על הסלחנות של האיסלאם איננו מדברים על אחד מחלקי האיסלאם כיוון שהסלחנות מהווה את האיסלאם בשלמותו, הסלחנות משתלבת בכל היבטי האיסלאם. הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " הדת הטובה ביותר היא הדת הפשוטה ביותר."

האיסלאם מהווה שיטה שלמה של סלחנות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " **השוטים שבאנשים יגידו, מה הטה אותם מכיוון התפילה אשר החזיקו בו? אמור, לאללה המזרח והמערב והוא ינחה את אשר יחפוץ אל אורח מישרים.*** כך עשינו אתכם אומה מן המיטב, למען תעידו על מעשי האנשים ולמען יעיד השליח על מעשיכם. קבענו את כיוון התפילה אשר החזקתי בו לפניכם, רק למען נדע מי הולך בעקבות השליח ומי שב על עקבותיו. אומנם קשה היה הדבר, אך לא לאלה אשר הנחה אותם אללה. לעולם לא יגרע אללה משכר אמונתכם, כי אללה נוהג באנשים בחמלה וברחמים." (סורת הפרה: 142-143).

1 - האסלאם הוא דת של סובלנות וסלחנות בתחום של פוליטיקה ויחסי חוץ, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **אין אללה אוסר עליכם לכבד ולעשות צדק עם אלה אשר לא יילחמו בכם בשל הדת ולא יגרשכם ממושבותיכם. אללה אוהב את העושים צדק**" (סורת העומדות למבחן: 8).

2- האסלאם הוא דת הסלחנות בתחום החברה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הוי האנשים, בראנו אותכם מתוך זכר ונקבה, וחילקנו אותכם לעמים ושבטים למען תבחינו ביניכם. ואולם הנכבד מכולכם אצל אללה הוא הירא שבכם. אללה יודע ומכיר כל דבר לפני ולפנים**" (סורת החדרים: 13).

3- האסלאם הוא דת של סובלנות וסלחנות בתחום ההתנהגות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **נהג בחמלה וצווה לנהוג**

כראוי וסור מעל הנבערים מדעת " (סורת ממרום החומה: 194).
אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב כשתיאר את
המאמינים " המוצאים ממון הן ברווחה והן במצוקה, והמבלגים על
זעמם והמוחלים לאנשים – אללה אוהב את המיטיבים " (סורת בית
עמרם: 134).

4- האיסלאם הוא דת של סובלנות וסולחנות בתחום העבודות, אללה
ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " המאמינים והעושים את
הטוב – לא נטיל על נפש לשאת יותר מכפי יכולתה – באי גן עדן הם,
ולנצח ישכנו בו" (סורת ממרום החומה: 42)

5 - האיסלאם הוא דת של סובלנות וסולחנות בתחום הכלכלי, אללה
ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " האוכלים ריבית לא יקומו
לתחייה בלתי אם כנכפי השטן הקמים ונופלים. זאת על כי אמרו, דין
ריבית כדין כל מיקח וממכר. ואולם אללה התיר את הממכר ואסר את
הריבית. כל השומע את מוסר אללה והחדל ממנו, ישמור לעצמו את
אשר כבר קיבל, ואללה יפסוק בעיינו. ואולם כל השב (לגבות ריבית),
אלה יורשי האש ולנצח יהיו בה". (סורת הפרה: 275).

6- האיסלאם הוא דת של סובלנות וסולחנות בתחום יחסים בינאישיים,
אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " המוצאים ממון הן
ברווחה והן במצוקה, והמבלגים על זעמם והמוחלים לאנשים – אללה
אוהב את המיטיבים" (סורת בית עמרם: 134).

7- האיסלאם הוא דת של סובלנות וסולחנות בתחום החינוך, הנביא
מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " הקילו ואל תקשו, והודיעו על טובות
ולא הרעות".

הטקסטים הדתיים של האיסלאם קראו להשריש את העיקרונות של
הזדמנות סובלנות וסולחנות, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר
"אללה אוהב את העדינות והרחמים בכל העינינים". (מסופר על ידי
אלבוח'ארי).

הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה עסק באדיבות עם האומה שלו וטיפל
במתינות ובשיטה הקלה ביותר.

האיסלאם הפך את הסובלנות והסלחנות לדברים שמובילים לכניסה לגן עדן ולהתרחק מגיהנום ביום הדין , הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר "מי שיהיה פשוט, עדין וקרוב לאללה, אללה ישמור אותו מאש מגיהנום ביום תחית המתים".

הסלחנות בעיני הפולחן באיסלאם אין משמעותם הפרת העיקרונות של השריעה וההלכה או הדת באופן שמאפשר להתיר את האסור או לאסור את המותר, אלא שהסלחנות הזאת תלויה בהקלת הקושי והעקשנות הרחוקה מהחטאים והעבירות, הגברת עאישה ירציה אללה סיפרה כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום היה בוחר בדבר הקל במקרה שאם עמד בפני בררה לבחור בין שני דברים כל עוד זה לא היה חטא. כמובן, החריגים אינם נכללים, משום שיש להם כללים מיוחדים שלהם.

בחלק הבא, נדונו בהיבטים אחרים של סלחנות באיסלאם.

סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה

האימונה מהווה את עמוד התיווך והיסוד של דת האיסלאם, כיוון שאין דת ללא הלכה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אללה לא יסלח אם יצרפו לו שותף, אך על דברים קלים מזה יסלח לאשר יחפוץ. כל המצרף שותף לאללה בודה שקר נפשע עד מאוד" (סורת הנשים: 48).

צורות מסלחנות האיסלאם בתחום באימונה

1 – אחת צורות הסלחנות של האיסלאם בתחום ההלכה האיסלאמית היא שעשה אותה לברורה ולא עשה אותה מעורפלת שכל אדם יכול להבין אותה הן הבורים והמלומדים והן הזקנים והקטנים, כיוון שהאיסלאם קורא להאמין באללה יתעלה ללא שותף וללא מתווך בגלל שהאימונה זו.

2- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה היא שציווה את המוסלמים להאמין דרך השליחים הקודמים והספרים שכבר הורדו עליהם מעם אללה יתעלה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב: " השליח מאמין באשר הורד אליו ממרומים מעם ריבונו, וכן גם המאמינים. הכל מאמינים באללה ובמלאכיו ובספריו ובשליחיו ואומרים, לא נפלה איש משליחיו. הם אומרים, נשמע ונעשה: מייחלים אנו למחילתך, ריבונו, ובסוף כולם לשוב אליך." (סורת הפרה: 285).

3- האיסלאם אינו כופה על אף אחד להאמין בדת האיסלאם על ידי הכוח או בכפייה, אלללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "איו מקנים דת בכפייה, וכבר התברר ההבדל בין הבינה לבין המדוחים. כל הכופר בשיקוצים ומאמין באללה יזכה להיאחז ביתד איתנה אשר לא תיעקר. אללה קשוב ויודע" (סורת הפרה: 256). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אליו

חפץ ריבונך, היו מאמינים כל שוכני הארץ גם יחד. וכי תוכל אתה לכפות על האנשים להיות מאמינים " (סורת יונה: 99). האימונה באיסלאם מבוססת על הבחירה ולא על הכפייה כיוון שדת האיסלאם מאמינה בחירותו של האדם לקבל או לסרב להאמין בדת זו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אמור, האמת היא מעם ריבונכם. החפץ יאמין, והחפץ יכפור. הכינונו לבני העוולה אש אשר תסגור עליהם כאוהלי, ואם ישוועו למשקה, ישקום רק מים לוהטים כנחושת רותחת הצולה את הפנים. מה רע הוא המשקה, ומה רע להינפש שם!" (סורת המערה: 29).

4- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה היא שעשה את האימונה של האדם תלוייה בכוונתו ובמעשיו הנסתרות של האדם ולא במעשים הגלויים, כיוון שהדברים הנסתרים האלה הם עניין שבין האדם לאלוהיו שאף אחד לא יכול להכיר אותם, הנביא מוחמד עליו בירכה ושלוה ציווה למוסלמים שלא לפסוק על הכוונות של האנשים, אוסאמה בן זיד ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו בירכת אללה ושלוה שלח אותו בראש חטיבה, הוא מספר כי עקב אחרי אחד הכופרים, וכשהתקרב ממנו האיש אמר: "אין אלוה מבלעדי אללה, אוסמה הרג אותך דבר שהעיק על לבי, לאחר מכן הלכתי לנביא מוחמד עליו השלוה וספרתי לו על הדבר הזה, הנביא מוחמד עליו בירכת אללה ושלוה אמר: הוא הגיד שאין אלוה מבלעדי אללה ואתה הרגתה אותו? אמרתי לנביא: הוא אמר את זה רק מתוך פחד ממוות, אז, הנביא מוחמד עליו השלוה אמר לו: האם ראית את לבו כדי לדעת שאמר את זה רק מתוך פחד ממוות או לא, הנביא חזר על המשפט הזה מספר פעמים עד שהצטערתי שלא קיבל את האיסלאם רק באותו יום.

5- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה היא שהתיר לוותר על חלק ממצוות והתחייבויות דתיות במקרה של כפייה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " רק הכופרים באללה לאחר שהאימינו בו, ולא אלה שנכפה עליהם בעוד לבם בוטח באמונה – רק הפותחים את לבם לכפירה, עליהם תישפך חמת אללה, וצפוי להם עונש כבד. " (סורת הדבורה: 106). דוגמה

לכך, מה שקרה לעמר בן יאסר ירצהו אללה כאשר עונה על ידי הכופרים כדי לקלל את הנביא מוחמד עליו בירכה ושלוה ולדבר בטוב על האלילים שלהם, לאחר מכן הוא הלך לנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלוה כדי לספר לו על זה, הנביא מוחמד עליו השלוה אמר לו: מה קרה, הוא אמר לנביא: הוי נביא אללה הוא הרע! הם לא שחררו אותי עד שקללתי אותך ודברתי בצורה טובה על האלילים שלהם, הנביא מוחמד אמר לו איך אתה מרגיש בלבך, הוא אמר " לבי מרגיש שלום באמונה", הנביא מוחמד עליו השלוה אמר לו: " אם הם יעשו את זה שוב, תעשה את זה שוב". האיסלאם התיר לוותר על חלק ממצוות והתחייבויות דתיות במקרה של כפייה ועינוי פיזי כמו הענוי של בלאל בן רבאח על ידי הכופרים, עבד אללה בן מסעוד ירצהו אללה סיפר כי שישנם שבעה אנשים אשר הכריזו על התאסלמותם בתחילת שליחותו של הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלוה הם הנביא מוחמד עליו השלוה אבו בכר, עמאר ואמו סומיה, סוהייב, בילאל ואל מקדאד. ישנם שני אנשים בהם אשר לא עינו על ידי הכופרים הם הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלוה אשר עמו אבו טאלב הגן עליו, והשני הוא אבו בכר חברו של הנביא מוחמד עליו השלוה שהשבט שלו הגנו עליו מפני עינוי הכופרים, שאר שבעת האנשים נתקלו בעינויים ויסורים על ידי הכופרים עד שביטאו את מה שנדרש מהם חוץ מבילאל שסירב לציית להם, לכן הם לקחו אותו והשאירו אותו לקטנים שגררו אותו ברחובות העיר מכה בעודו אומר (אחד, אחד).

6- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה היא ששחרר את הנפש האנושית מעבודת כל דבר זולת אללה יתעלה, דבר נובע מהאימונה שבלבו של האדם המוסלמי שאינו פוחד משום דבר מלבד אללה ישתבח שמו ויתעלה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " הם לקחו להם אחרים זולתו, אשר דבר לא יבראו והם עצמם נבראו, ואין לאל ידם להעביר צרה מעל עצמם או להביא לעצמם תועלת, ואינם יכולים להמית או להחיות, או להקים לתחייה " (סורת הפורקאן: 3). באיסלאם אללה לבדו הוא אשר יכול להזיק או להטיב לאדם, אללה

ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אם יביא אללה עליך צרה, איש מלבדו לא יכול לסלקה, ואם ירצה להטיב עמך לא יכול איש לעצור את ברכתו. הוא יעניקה לאשר יחפוץ מבין עבדיו, והוא הסולח והרחום " (סורת יונה: 107). האיסלאם השווה בין כל האנשים בנוגע לסוגייה זו אפילו הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אמור, אין לאל ידי להביא תועלת לעצמי או להעביר רעה אשר ירצה אללה. אליו ידעתי את הנסתרי, הייתי מרבה טובה לעצמי ונמנע מכל רע. אין אני אלא מזהיר ומבשר לאנשים על אשר יאמינו " (סורת ממרום החומה: 188).

7- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום ההלכה היא שהמוסלמים מאמינים שאללה מצווה עליהם להתייחס לכל האנשים באופן שווה, ללא קשר לדתם, צבע עור, מין או שכבה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אללה מצווה לנהוג ביושר ולגמול חסד ולתת לקרוב המשפחה הנזקק, והוא אוסר על התועבה ועל המגונה ועל הרשעה. הוא דורש זאת מכם למען תיזכרו " (סורת הדבורה: 90). האיסלאם מצווה על המוסלמים לנהוג ביושר עם כל האנשים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אומר בספרו הנשגב " אל תקרבו אל רכוש היתום כי אם בהגינות, עד שיגיע לפרקו, מדדו את מלוא המידה ושמרו על מאזני צדק. לא נטיל על נפש לשאת יותר מכפי יכולתה. וכחורצכם דין, עשו צדק, גם אם יהיה זה נגד קרוב משפחה. היו נאמינים לאשר התחייבתם לאללה. אלה הדברים שציווה אתכם למען תיזכרו ". (סורת המקנה: 152). האיסלאם ציווה על המוסלמים לנהוג ביושר הן במצב שביעת הרצון והן במצב השנאה עם המוסלמים ובלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הוי המאמינים, קיימו את חובתכם לאללה והעידו עדות אמת, ואל תגרום לכם טונתכם לאנשים לנהוג באי-צדק. נהגו בצדק, כי אין קרוב מזה ליראת שמים, והיו יראים את אללה, כי אללה מכיר את מעשיכם לפני ולפנים " (סורת השולחן: 8).

8- אחת צורות סלחנות האיסלאם בתחום האימונה היא שהמוסלמים מאמינים שאללה כיבד את כל האנשים ללא קשר לדתם, צבעי

עור, מינים ומעמדות שלהם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " האדרנו את כבודם של בני האדם, ונשאנו אותם על פני היבשת והים, ופרנסנו אותם במיטב הדברים, ורוממנו אותם מעוד מעל רבים מן היצורים שבראנו " (סורת המסע הלילי:70). גאבר בן עבד אללה ירצהם אללה סיפר כי הלוויה עברה עלינו, הנביא מוחמד עליו השלום קם להלוויה הזו, אמרנו לנביא עליו השלום: הוי נביא אללה, זו הלוויתו של אדם יהודי, הנביא מוחמד עליו השלום אמר: כשאתם רואים הלוויה קומו לכבדה, האם אין הוא נפש?!"

הסלחנות של האיסלאם ביחס לשריעה

החקיקה באה בתור גישה לאדם כדי להשיג את המטרות והתוצאות הצפויים מאחורי ישום החקיקה הזאת, וכדי שהאדם יכול להשיג את מטרותיו צריך שהשיטה שלו תהיה ברורה שקל לישם אותה באופן מסוים בהתאם ליכולתו של האדם, אלה חלק מצורות הסלחנות וממידת הרחמים של האיסלאם בתחום הזה:

1 - הטקסטים של הקוראן והסונה (המסורת של הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלו) הם קלים להבנה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "לא שלחנו לפניך בלתי אם בני אדם אשר גילינו להם את דברנו, שאלו-נא את בעלי דבר- התוכחה, אם אינכם יודעים."* (שלחנו אותם) להביא אותות נהירים וכתבים, והורדנו אליך ממרומים את דבר-התוכחה, למען תבהיר לאנשים את אשר הורד אליהם ממרומים, ולמען יימלכו **בדעתם**" (סורת הדבורה: 43-44). טקסטים של הקוראן הקדוש ברורים מאוד בנוגע ל משמעויות שלהם באופן ש אין כל קושי בהבנת הטקסט למה הוא מתכוון. אם יש מצב שבו למישהו יש ספקות, אללה מנחה אותנו לשאול את אלה שיש להם ידע בתחום זה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אמור, כל שריבוני אסר הן התועבות, בין גלויות ובין נסתרות, והפשע, והפגיעה בלא צדק, ולצרף לאללה שותפים אשר הוא לא הוריד ממרומים כל אסמכתא לאמיתות, ולהגיד על אללה דברים אשר לא תדעו." (סורת ממרום החומה : 33). הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום הביהר לנו את התוצאות החמורות של בקשת הידע בעיניני הדת מהאנשים שאינם בקיאים בעיניני הדת. אין בדת האיסלאם דברים מסתוריים ובלתי מוסברים למעט הדברים הקשורים לעולם הנסתר שאללה יתעלה לא הבהיר לנו כיוון שאיננו יכולים להבין אותם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "ישאלוך על הרוח. אמור, הרוח היא דבר ריבוני, ואתם קיבלתם אך מעט מן הידע." (סורת המסע הלילי : 85). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן

הקדוש: " ישאלוך על שעות הדין, מתי תבוא. אמור, רק לריבוני הידע עליה, ורק הוא יגלנה בבוא זמנה. כְּבִי ד לחצה על השמים והארץ, והיא תבוא עליכם כהתף. הם שואלים אותך כאילו הרבית חקור אודותיה. אמור, רק לאללה הידע עליה, ומרבית האנשים לא ידעו" (סורת ממרום החומה: 187). אללה ישתבח שמו ויתעלה הביהר לנו את הדברים הנסתרים אשר מועילים לאדם על ידי הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום כגון התיאור של גן עדן וגיהנום וסיפרום של האומות הקודמות כדי להפיק את הלקחים מהם, ולהתכונן היטב ליום הדין, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "הזהרתים מפני אש להבה*: ייצלה בה רק בן הבליעל, * אשר הכחיש ופנה עורף, וממנה יורחק כל אשר גדולה יראתו, * המעניק מהונו למען יזדכך* - לא למען השב גמול על חסד, * רק למען חלות פני ריבונו העיליון* לבסוף ישבע רצון" (סורת הלילה: 14-21).

2- החוקים באיסלאם הם חוקים אשר ירדו מעם אללה ישתבח שמו ויתעלה אשר לא מפלים בין האנשים, הן העשירים והן העניים, הן הלבנים והן השחורים, באופן שאי אפשר לאף אחד להפר את החוקים האלה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " כאשר מחליטים אללה ושליחו לחולל דבר, אין הבררה נתונה בידו של אף מאמין או מאימנה להחליט בעניינם. כל הממרה את פי אללה ושליחו תועה תעייה גמורה ". (סורת המחנות: 36). אללה מצווה את כל המוסלמים לכבד ולקיים את מערכת החוקים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אלו היו המאמינים נקראים לפנות אל אללה ושליחו למען ישפוט ביניהם, לבטח היו אומרים, נשמע ונעשה. אלה אנשי החיל " (סורת האור: 51). אין באיסלאם סמכות מוחלטת אפילו ל שליט המדינה, הסמכות של השליט מוגבלת בחוקים של כללי השריעה כמו כל אחד אחר. זה היופי והסל חנות ומידת הרחמים של האיסלאם. אחד לא יכול להכחיש או להפר את הכללים והמגבלות. הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אמר: "על האדם המוסלמי להישמע ולציית לצווים למעט במקרה שהוא

אוהב את זה או לא, אלא שיצווה לדבר מגונה, אז אין משמעת ואין ציות". (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

3 - החוקים באיסלאם הם חוקים אלוהיים שלא ניתן לשנות אותם ומתיישנם במשך זמן. חוקים אלה הם מוחלטים בכל הזמנים ובמקומות, בניגוד לחוקים האנושיים ש עלולים להיות מיושנים לאורך זמן. אללה הוא זה שהחליט מערכת החוקים האלוהיים האלה שאינם משתנים במשך הזמן, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הם יבקשו לעצמם את משפט הג'אהליה? אין שופט טוב מאללה לאנשים הנכונים להשתכנע " (סורת השולחן:50).

4 - באיסלאם אין כל סמכות רוחנית לאף אחד או אנשים שאינם טועים לעולם בניגוד לכל הדתות האחרות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " אכן רק לאללה הדת הצרופה, ואולם אלה אשר לקחו להם מגינים זולתו (אומרים), אנו עובדים אותם למען יעלונו אל קרבת אללה. אללה ישפוט ביניהם בכל אשר נחלקו בו. לא ינחה אללה את דובר השקר והכופרים המושבע" (סורת החבורות: 3) . אין באיסלאם כל מתווך בניגע לקשר של האדם המוסלמי עם אללה ישתבח שמו ויתעלה, אללה יתעלה אמר בקוראן הקדוש " אלה אשר תפנו אליהם בתפילה מבלעדי אללה, עבדים הם כמותכם. קראו להם, ונראה אם ייענו לכם, אם אמת בפיכם " (סורת ממרום החומה: 194). האיסלאם הדגיש שכל אדם יש לו את הקשר הישיר עם אללה ואין מתווכים בינו לבין אללה, אללה יתעלה אמר בקוראן הקדוש " העושה רעה או גורם עוול לעצמו ואחר יבקש את מחילת אללה, ימצא את אללה סולח ורחום " (סורת הנשים: 110). אללה יתעלה אמר גם בספרו הנשגב " ריבונכם אמרי, פנו אלי בתפילה ואני איענה לכם. אך אלה אשר רב שחצם מכדי לעובדני ייכנסו לגיהנום בבושת פנים " (סורת הסולח: 60). באיסלאם, אנשי הדת אינם אשר אוסרים את המותר או מתירים את האסור כיוון שהזכות לחוקק שייכת רק לאללה לבדו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הם לקחו את חכמיהם ואת נזיריהם לאדונים להם מבלעדי אללה, ואת המשיח בן מרים.

ואולם לא צוו לעבוד בלתי אם אלוה אחד. אין אלוה מבלעדיו.
ישתבח שמו ויינון מעל השותפים אשר יצרפו לו " (סורת
ההצהרה:31).

5- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם היא קיומה של מערכת ייעוץ שנקראת בשם אג'תיהאד, כדי להגיע להחלטה מסוימת בעניין שלא הובהר בקוראן הקדוש או בסונה כיוון שהאיסלאם השריש את העיקרונות והיסודות שאינם משתנים למשך הזמן, דבר זה הופך את החוק האיסל אמי להיות ישים ומתאים לכל המקומות והזמנים.

6- דת האיסלאם אסר את הקיצוניות בדת, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " חודש רמדאן הוא אשר הורד בו הקוראן ממרומים למען יביא לאנשים הדרכה ואותות נהירים המעידים על דרך הישר ועל הישועה. על כל אחד מכם הנוכח בביתו בחודש זה לצום בוי ועל החולה או הנוסע בדרך לצום מספר ימים אחרים, אללה חפץ להקל עליכם ואינו חפץ להקשות עליכם, למען תוכלו להשלים את המספר ולמען תפארו את אללה על כי הנחה אתכם, ולמען תכירו טובה." (סורת הפרה: 185).
הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלוה הזהיר מפני הקיצוניות וההפרזה בדת כאשר אמר " היזהר מקיצוניות וההפרזה בדת, כי הדבר היחיד שהרס את העמים שלפניכם היה ההפרזה בדת". דת האיסלאם היא דת של מתינות אשר ישיב בין העולם הזה והעולם הבא, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " הוי המאמינים, בהישמע הקריאה לתפילה ביום שישי, מהרו אל(מקום) הזכרת שם אללה, והניחו את המיקח והממכר. בזאת ייטב לכם, אם יודעים אתם " (סורת יום שישי: 9). כמו כן, אללה ציווה עלינו להימנע מבזבז, אללה יתעלה אומר בקוראן הקדוש " הוי בני אדם, לבשו את בגדי חמודותיכם בכל מסגד, ואכלו ושתו, אך אל תתהוללו. אין הוא אוהב המתהוללים " (סורת ממרום החומה:31).

7- אחת מצורות מידת הרחמים והסלחנות של האיסלאם היא שהתיר אכילת דברים אשר אללה יתעלה אסר על המוסלמים במקרה

שאינן מה לאכול, ונחשף האדם לסכנת המוות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " **הוא אסר עליכם רק נבלות ודם ובשר חזיר וכל אשר הוקרב לכבוד אחרים זולת אללה, רק הנאלץ, האוכל בלא חמדה ובלא להפריז, לא ייאשם, כי אללה סולח ורחום** " (סורת הפרה: 173). האמאם סייד קוטב אומר כי מדובר בסדרה של חוקים ואמונות המטפלים באדם כאדם ולא כבעל חיים, או מלאך או שטן, שלוקחת בחשבון את הכישורים והיכולות האישיות של האדם והחולשות האנושיות.

8 – אללה יתעלה הכפיל את התגמול של המעשים הטובים למאמינים, אללה שיתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "" **לגמול הטובה יושבו עשרת מונים, ולגמול הרעה תושב רעה כרעתו, ואיש לא יקופח** ". (סורת המקנה: 160).

סלחנות האיסלאם בתחום הדעווה (הקריאה לאסלאם)

האסלאם הוא דת ואמונה אוניברסלית לכל בני האדם אשר מתאים לכל הזמנים ו המקומות ,לכן הקריאה לאנשים כדי להאמין בדת האיסלאם נהגה בדרך הסלחנות וההתנצחות בדרכי נועם עם האנשים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "קרא אל נתיב ריבונך בחוכמה ובדברי מוסר נאים, והתנצח עמם בדרכי נועם. ריבונך מיטיב לדעת מי תעה מנתיביו, והוא מיטיב לדעת מי הם ישרי הדרך" (סורת הדבורה:125).

קוראים יקרים בואו נדבר על הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בתחום הזה:

1 - האיסלאם מאפשר לכל האנשים מכל הדתות האחרות , הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלומו אמור כי אללה ישמח יותר בתשובה של עבדו מאשר שמחתו של אדם שמצא את בהמת רכבתו שנושאת את המזון והמים שלו לאחר שהלכה לאבוד במדבר.

2 - האיסלאם ציווה על המוסלמים לנהוג את דרכי הנועם בעודם קוראים לאנשים להאמין בדת האיסלאם, הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלומו אמר כשאר שלח את מועז ואבו מוסא אלאשערי לעם תימן " הודיעו על בשורות ואל תודיעו על בשורות רעות, הקלו על אנשים ואל תקשו עליהם".

3- אללה ישתבח שמו ויתעלה ציווה על המוסלמים להתנצח עם בעלי הספר בדרכי נועם, אללה ישתבח שמו ותעלה אמר בספרו הנשגב "התנצחו עם בעלי הספר רק בדרכי נועם, חוץ מאשר עם בני העוולה שבהם. אמרו: אנו מאמינים באשר הורד אלינו ממרומים ובאשר הורד אליכם, ואלוהינו ואלוהיכם אחד הוא, ואנו מתמסרים לו" (סורת העכביש:46). באיסלאם אין כל כפייה לקבל את האמונה האסלאמית או דחיקה לשולים את דעתם של האחרים, האיסלאם נהג בדרכי נועם כדי לשכנע את האחרים

לקבל את דת האיסלאם, בואו נבחין בסוגית תחיית המתים, בן עבאס ירצהו אללה סיפר כי אלעאץ בו וואל בא לנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום עם עצם פרור ואמר לנביא האם אללה יכול להחיות את העצם הזה לאחר שנהפך לעצם רקוב, הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אמר לו: כן, אללה יחיה את העצם הזה, אללה ימיתך ויחיהך לאחר מכן ויכניס אותך לגיהנום, אז, אללה ישתבח שמו ויתעלה הוריד על הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום את הפסוקים הבאים " **האם לא ישכיל האדם להבין כי אנו בראנוהו מטיפת זרע? אף – על-פי-כן מרהיב הוא עוז להתווכח.* הוא שכח ממה נברא והביא לנו משל באומרו, מי יוכל להחיות עצמות מתפוררות?*** אמור, יחיה אותן זה אשר יצר אותן לראשונה. הוא ידע את כל אשר נברא.* הוא אשר נתן לכם את אשר תדליקו מן העץ הירוק,* האם לא יכול זה אשר ברא את השמים ואת הארץ לברוא את שכמותם? נהפוך הוא! הוא הבורא והיודע,* זה הסמכות הנתונות רק לו: אם יחליט לחולל דבר, רק יאמר לו, היה – והיה* ישתבח שמו אשר בידו מלכות כל דבר, **ואשר אליו תוחזרו.**" (סורת י.ס: 77-83). דוגמה נוספת בהקשר זה מוזכר בקוראן הקדוש, והיא הדיון שהתקיים בין המלך נמרוד לבין הנביא איברהים עליו שלום, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הלא ראית את האיש אשר התפלמס עם אברהם על אודות ריבונו וטען כי אללה העניק לו מלכות? אברהם אמר לו, ריבוני הוא המחיה והממית! אמר, אני מחיה וממית! אמר אברהם, אללה מעלה את השמש ממזרח – העלה אתה אותה מן המערב! אז נדהם הכופר. אללה לא ינחה את קהל העוולה**" (סורת הפרה: 258) .

4- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים באיסלאם ההתרחקות מדרכי ההרגזה והשחצה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **אמור לעבדי כי ידברו דברי נועם – השטן זורע שטנה ביניהם, כי השטן אויב מושבע הוא לאדם** " (סורת המסע הלילי: 53).

5- המוסלמים חייבים להשתמש בשיטות הטובות ביותר כדי למשוך אנשים לאסלאם, שיטות שיעזרו להם לאהוב את הדת הזו,

אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הוי בעלי הספרי, מדוע תתפלמו על אודות אברהם? הן רק אחריו הורדו ממרומים התורה והאוונגליון! האם לא תשכילו להבין?** " (סורת בית עמרם:65).

6- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא הדיבור בצורה נעימה עם האחרים בעוד קוראים להם להאמין בדת האיסלאם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **לכו אל פרעו כי גברה רשעתו* ודברו אליו טובות, אולי ייזכר ויתמלא יראה**" (סורת ט.ה:43-44).

7- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא שהאיסלאם מבקש מאלה שאינם מוסלמים בספרו הנשגב "אמור, תנו תעדכם על אשר אליהם תפנו בתפילה מבלעדי אללה: הראו לי מה בראו בארץ, או אולי שותפים הם לשמים? הביאו לי ספר הקודם לזה, או שמץ מידע, אם אמת בפיכם" (סורת גבעות החול:4).

8- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא הדיונים בדרכי נועם עם הבלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **אמור, הוי בעלי הספרי, בואו ונאמר דבר בינינו אשר עליו נשתווה: רק את אללה נעבוד, ולא נצרף לו כל שותף, ולא ניקח אנשים מקרבנו כאדונים לנו זולת אללה. אם יפנו עורף, אמרו, אתם עדים כי מתמסרים אנו**" (סורת בית עמרם: 64).

9- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא שאפשר לאנשים להמיר את דתם לאיסלאם ללא כל קושי או טקסי פולחן שמתקיימים במקומות מסוימות או בפני אנשים מסוימים כיוון שהמרת הדת לאיסלאם היא קשר ישר בין האדם לבין אללה ישתבח שמו ויתעלה, מיד לאחר שאדם אומר " שאין אלוה מבלעדי אללה, וכי הנביא מוחמד הוא שליחו של אללה" אז הוא נהפך למוסלמי.

10- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא שאללה יתעלה מוחל לאדם שיאמין בדת

האיסלאם את כל החטאים שלו שהיו לפני, אללה ישתבח שמו ויתעלה אומר בספרו הנשגב " אמור לכופרים כי אם יחדלו, ייסלח להם כל אשר עשו עד כה, אך אם ישובו לסורם, הנה זה כבר נודעה הדרך אשר בה נענשו בני הדורות הראשונים " (סורת המלקוח:38).

11- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום הקריאה לאללה באיסלאם היא שאללה יתעלה מכפיל את התגמול של אלה אשר ממרים את דתם לאיסלאם על מעשי הטוב אשר עשו לפני התאסלמותם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " כל אלה יקבלו את שכרם פעמיים על כי עמדו בעוז רוח. הם משלמים טובה תחת רעה, ומוציאים ממון מאשר פרנסנו אותם" (סורת סיפור המעשה:54).

הסלחנות של האיסלאם עם הבלתי מוסלמים

קוראים יקרים לפני שנדבר בהרחבה על הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם עם הבלתי מוסלמים, אנו צריכים להזכיר את מילותיו של המזרחן לויס יונג' על הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בעניין זה, הוא אומר " ישנם הרבה דברים שהמערב חייב ללמוד מהתרבות האיסלאמית, אחד מהם היא הסלחנות של הערבים כלפי העולם כולו".

1- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שהתיר את כל העסקות הפיננסיות כגון קניית ומכירת הבתים, מכוניות, להצטרף לחברה בין המוסלמים לבין הבלתי מוסלמים במסגרת כללי ועיקרונות האיסלאם, הגברת עאשה ירציה אללה סיפרה כי הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום קנה אוכל מסוחר יהודי והפקיד את השריון שלו אצל היודי הזה כערבון עד שישלם לו את מחיר המזון". האיסלאם אסר אך ורק את העסקות אשר מכילות דברים אסורים באיסלאם כגון הריבית והמורים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הוי המאמינים, אל לכם לזלזל ריבית כפולה ומוכפלת, והיו יראים את אללה למען תעשו חיל** " (סורת הנשים: 130). הוא אמר גם כן, " **הוי המאמינים, היין ומשחקי המזל ובמות האלילים והחיצים, טומאה הם ומעשה שטן, על כן רחקו מעליהם למען תעשו חיל. * כל שחפץ השטן הוא לזרוע ביניכם איבה ושנאה בשל היין ומשחקי המזל, ולהרחיקכם מעל זכר אללה ומעל התפילה. הלא תחדלו?** " (סורת השולחן: 90-91).

2- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שהתיר למוסלמים להתפלל במקומות הפולחן של הבלתי מוסלמים, אבו מוסא התפלל בכנסייה בדמשק, אלא שהדבר הזה לא מומלץ למוסלמי במקומות שבהם אלילים וצחורים, עומר בן אלח'טאב ירצהו

אללה אמר לאיש נוצרי אנו לא נכנסים לכנסייה שלכם בגלל
הציורים שעל הקירות.

3- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם
הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שהתיר להם להיכנס למסגדים
למעט המסגד הקדוש במכה, הנביא מוחמד עליו ברכת אללה
ושלום היה מקבל את פני המשלחות של הבלתי מוסלמים
במסגד שלו בעיר אלמדינה.

4- האיסלאם התיר למוסלמים לבקר בחולים הבלתי מוסלמים , אנס
בן מאלק ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכת אללה
ושלום ביקר בנער היהודי שהיה משרת אותו בעודו חולה, הנביא
מוחמד עליו השלום ישב ליד ראשו וביקש ממנו להתאסלם, הנער
הביט באביו, אביו של הנער אמר לו, ציית לנביא מוחמד, הילד
הכריז את התאסלמותו בפני הנביא עליו השלום, הנביא מוחמד
עליו השלום יצא מביתו של הנער הזה בעודו אומר " השבח
לאללה אשר הציל אותו מאש גיהנום " (מסופר על ידי
אלבווח'ארי).

5- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם
הבלתי מוסלמים באיסלאם שהתיר למוסלמים לנחם את הבלתי
מוסלמים במקרה של מותם של קרובי משפחה שלהם.

6- האיסלאם התיר למוסלמים לתת צדקה לבלתי מוסלמים כל עוד
לא נלחמים נגד מוסלמים , עבד אללה בן עמר הקריב כבש ונתן
חלק ממנו לשכנו היהודי, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו
הנשגב " כספי הצדקה נועדו רק לעניים ולנזקקים ולמופקדים
עליהם, ולאשר יש לקרב את לבו, ולשחרר עבדים, ולכורעים
תחת נטל חובות, ולמען אללה, ולהולך בדרכים. כך ציווה אללה,
ואללה יודע וחכם." (ההצהרה:60).

7- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם
הבלתי מוסלמים באיסלאם שהתיר למוסלמים לשמור על קשרי
משפחה טובים עם הקרובים שלו שאינם מוסלמים, אסמא בת
אבו בכר ירציה אללה סיפרה " אמא שלי באה אליי במהלך חייו

של הנביא עליו בירכה ושלו, אז היתה לא מאמינה, אני שאלתי את הנביא: "האם אני יכולה להתייחס אליה בחביבות, הנביא מוחמד עליו השלום אמר: כן." (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

8- האיסלאם התיר למוסלמים לאכול בכלי הקבול של הבלתי מוסלמים וללבוש את הבגדים שלהם כל עוד לא עשויים מחומרים אסורים באיסלאם כגון הכלים העשויים מזהב או כסף, עור החזירים והכלבים, אבי ת'עלבה אלח'שני סיפר כי אמר לנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלו "הוי נביא אללה, אנו נמצאים בארץ של אנשי הספר, האם מותר לאכול בכלים שלהם, הנביא מוחמד עליו השלום אמר לו: אם אתה מוצא כלים אחרים זה טוב יותר, אם לא, אז שתפו אותם והשתמשו בהם".

9- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם שהתיר למוסלמים להתחתן עם בעלי הספר, האיסלאם התיר גם לאכול את האוכל של הבלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו טיתעלה אמר בספרו הנשגב "היום הותרו לכם המאכלות הטובים, ומותרים לכם מאכלותיהם של אלה אשר ניתן להם הספר לפניכם, ומאכלותיכם מותרים להם, והנשואות לכם מקרב המאמינות, וגם הנשואות לכם מקרב אלה אשר ניתן להם הספר לפניכם, ובלבד שתשלמו להן את המגיע להן, ובתוקף קידושי נישואין ולא בזימה ובאהבהים. כל הכופר באמונה, מפעלותיו לא יניבו פרי, ובעולם הבא ילך לאבדון." (סורת השולחן:5).

10- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם שהתיר למוסלמים לאכול את הבשר של הבהימות שנשחטו על ידי אנשי הספר כל עוד הוזכר עליהם שם אללה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אל תאכלו מאשר לא הוזכר עליו שם אללה, כי זה מעשה המופקדים. השטנים מלחשים לבעלי בריתם למען יתנצחו עמכם, אך אם תשמעו בקולם, תהיו משתפים." (סורת המקנה:121).

11- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שהתיר לערוב לבלתי מוסלמים,

אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " ואם יבקש אחד המשתפים כי תערוב לשלומי, היה ערב לו למען ישמע את דבר אללה, ואחר הביא אותו אל מקום מבטחים. זאת כי הם עם אשר דבר לא ידעו" (סורת ההצהרה:6).

12- האיסלאם אסר על המוסלמים לדבר בצורה רעה על האימונה של הבלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אל תקללו את אלה אשר אליהם יתפללו הם מבלעדי אללה, פן יקללו הם את אללה בצדייה ובבלי דעת דבר. כך השאנו כל אומה להשתבח במעלליה, ואחר ישובו אל ריבונם, והוא יודיע להם על אשר עשו." (סורת המקנה:108).

13- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שאללה ציווה על המוסלמים למלא את החובות של הבלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הוי המאמינים מלאו את החובות המוטלות עליכם: בהמות המקנה הותרו לכם למאכל, זולת אלה אשר יקראו בשמן בפניכם, ובלבד שלא תחללו את איסור הצייד בעודכם מתקדשים. אללה מחוקק את אשר יחפוץ " (סורת השולחן:1). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר גם בקוראן הקדוש " אל תקרבו אל רכוש היתום כי אם בהגינות, עד שיגיע לפרקוץ. שמרו על החוזים, כי על החוזים יש לתת את הדין " (סורת המסע הלילי:34).

14- האיסלאם שמר על נפשם, רכושם וכספם של הבלתי מוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אין אללה אוסר עליכם לכבד ולעשות צדק עם אלה אשר לא יילחמו בכם בשל הדת ולא יגרשוכם ממושבותיכם. אללה אוהב את העושים צדק " (סורת העומדות למבחן: 8). הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אמר " מי שהורג אחד מבני החסות לא יריח את הריח של גן עדן" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

15- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שהבטיח להם את הביטוח הסוציאלי, הגנה והרווחה במדינות האיסלאם, כאשר חלף עומר

בן אלח'טאב ירצהו אללה על איש יהודי זקן שפושט את ידו, הוא שאל על האיש הזה וידע שהוא אחד אנשי החסות שמשלמים מס הגלגולת אמר: אנו לא נהגנו בצדק עמך, קבלנו ממך את מס הגלגולת בגיל נערות והזנחנו אותך בגיל העמידה, עומר ירצהו אללה ליווה אותו לביתו ונתן לו מספיק מזון ובגדים. עומר ירצהו אללה שלח לממונה על בית האוצר של המוסלמים ואמר "תראה את מצבו של האיש הזה וכל האנשים הדומים לו ולתת להם ולמשפחותיהם מספיק הכנסות מאוצר המוסלמים". אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **כספי הצדקה נועדו רק לעניים ולנזקקים ולמופקדים עליהם, ולאשר יש לקרב את לבו, ולשחרר עבדים, ולכורעים תחת נטל חובות, ולמען אללה, ולהלך בדרכים. כך ציווה אללה, ואללה יודע וחכם** ". (ההצהרה:60).

16- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים בתחום ההתנהגות עם הבלתי מוסלמים באיסלאם היא שאללה יתעלה ציווה לסלוח על האויבים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **כיוון שהפירו את בריתם, קיללנו אותם והקשינו את לבם. הם מטים את המילים ומוציאים אותן מהקשרן, ושכחו מקצת הדברים אשר הזכירו להם, ולעולם לא תחדל להיווכח כי בוגדים הם, חוץ ממתים מעט. מחל וחוס עליהם, כי אללה אוהב את המטיבים** ". (סורת השולין : 13). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **רבים מבין בעלי הספר היו רוצים להחזירכם להיות כופרים לאחר שכבר האמנתם, מתוך קנאה המקננת בנפשם, אף כי התבררה להם האמת מחלו וחוסו עד אשר יקים אללה את דברו, כי אללה כל-יכול** ". (סורת הפרה: 109). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר גם בספרו הנשגב " **אמור למאמינים כי ימחלו לאשר אינם מצפים לבואם של ימי אללה, למען יגמול אללה לאנשים כפועלם** " (סורת הכורעת ברך : 13).

17- אחת צורות הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם היא שעשה את אהבת הטוב לאנשים בתור סימן לאימונה, כיוון שדת האיסלאם היא דת של שלום ואהבה, הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלום אמר לאבו הורירה ירצהו אללה " **הוי אבו הורירה,**

ירא שמים תהיה האדוק ביתר בין האנשים, תשמח בחלקך
תהיה העשיר ביותר בין האנשים, תאהב את הטוב לאחרים
תהיה מאמין, ותטיב לשכנים שלך תהיה מוסלמי, ואל תרבה
בצחוק בגלל שרוב הצחוק ממית את הלב " (מסופר על ידי את-
תרמזי).

הסלחנות של האיסלאם בתחום מעשי הפולחן

כל מעשי הפולחן באיסלאם מבוססים על סובלנות, סלחנות ומידת הרחמים שנחשבים לתכונות מהותיות של האיסלאם. אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הם המאמינים אשר לבם בוטח בזכר אללה, אכן בזכר אללה יבטחו הלבבות**" (סורת הרעם: 13).

האיסלאם לא הטיל על האדם דברים שאינו יכול לשאת בהם, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלומו אמר " **קיבלו את המעשים שאתם יכולים לעשות, משום שאללה לא טורח להציע פרסים עד שתגיעו לעייף בעשיית מעשים טובים.**" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

כל מעשי הפולחן באיסלאם הם בהתאם למצב הטבעי של האדם, אחד לא נדרש לעשות יותר מהיכולות הרגילות שלו, לכן, האיסלאם לא מטיל על האנשים מעשי פולחן שאינו יכול לשאת בהם, אנוס בן מאלק ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלומו ראה איש זקן נתמך על ידי שני בניו בדרך למסגד ושאל: " **מה האיש הזה, האנשים סביבם אמרו "האיש הזה נדר ללכת עד המסגד, ובניו עזרו לו לעשות את זה. הנביא מוחמד עליו ברכה ושלומו אמר לזקן " אללה לא זקוק לאדם שמענה את עצמו.**" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

אחת מצורות הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בתחום מעשי הפולחן היא כי אללה ישתבח שמו ויתעלה יגמול לאדם החולה והנוסע שאינם יכולים לקיים את מעשי הפולחן באותה מידה שהוא עשה עבור כל המעשים הטובים בעודו בריא, הנביא מוחמד עליו ברכת אללה ושלומו אמר " **כשעבד הופך להיות חולה או שהוא נוסע, הוא יקבל את אותו שכר שהיה מקבל עבור המעשים הטובים בעודו בריא או נמצא בבית שלו**" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

אללה ישתבח שמו ויתעלה אוהב את המאמינים שמתקרבים אליו במעשי ההרשאה שהעניק למוסלמים.

הסלחנות של האיסלאם בתחום הטהרה

הטהרה באיסלאם היא אחת המצוות הדרושות כמעט לכל מעשי הפולחן בדת האיסלאם, בשים לב לחשיבות המים במעשי הטהרה לפני חמש התפילות, תפילות מרצון, תפילות יום שישי ותפילות החגים, אללה ישתבח שמו ויתעלה הקיל על המוסלמים בנושא זה, בחלק הבא נסקר את הסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בעניין הטהרה:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שעשה את המים טהורים כל עוד שהריח והטעם שלהם לא השתנו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " **אין כל דבר שמטמא את המים חוץ מדבר שגורם לשנות את הריח והטעם שלהם**".

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שעשה את הריר של בעלי החיים הטהורים טהור ונקי. כבשה בת כעב סיפרה כי אבי קתאדה ביקש ממנה להתיז לו את המים בעודו מתרחץ לתפילה, ונכנסה חתול כדי לשתות, אז אבו קתאדה הושיט לחתול את כלי המים עד שתוכל לשתות, כבשה אמרה: הוא ראה אותי בעודי מביטה בו!! אבו קתאדה אמר לה: האם את מתפלאת מזה, היא אמרה: כן, אבו קתאדה הגיב: הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר כי החותל אינה טמאה.

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שנתן השראה למוסלמים להשתמש בחול הנקי במקרה שאין מים באופן מספיק או השימוש במים פוגע בבריאותו של האדם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הוי המאמינים, בקומכם להתפלל, רחצו את פניכם ואת ידיכם עד המרפקים, ונגבו את ראשיכם (ורחצו) את רגליכם עד הקרסוליים. ואם נטמאתם, היטהרו. ואם חולים אתם, או נוסעים בדרך, או שבים מעשיית הצרכים, או ממגע עם אישה, ואינכם מוצאים מים, בקשו לכם חול נקי והעבירוהו על פניכם ועל**

ידיכם. אין אללה רוצה להעיק עליכם, רק לטהר אתכם יחפוץ, ולהשלים חסדו עליכם, למען תכירו טובה". (סורת השולחן:6).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שנתן השראה למוסלמים לבצע רחצה אפילו מעל גרביים, אלא שישנם תנאים מסוימים שמאפשרים את זה, געפר בן עמרו סיפר כי אביו אמר " ראיתי את הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום בעודו מתרחץ לתפילה ומצחצח את הנעלים והמצנפת שלו".

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שעשה את הארץ טהורה כדי שהאדם המאמין יכול לקיים את התפילה בכל מקום חוץ מבית קברות ובית המרחץ כל עוד לא נבחן בו טומאה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר " אללה נתן לי חמישה דברים לא ניתנו לאף אחד אחרי, כל הנביאים שנשלחו קודם נשלחו לעמים שלהם בלבד בעוד שנשלחתי לכל האנושות, אללה יתעלה התיר לי את המלקוח בעוד שלא הותר לאף אחד אחרי, אללה עשה לי את האדמה טהורה ומקום לתפילה שכל מאמין יכול להתפלל בזמן הנכון אפילו היכן הוא נמצא ואללה נתן לי לבקש את המחילה לאנשים ביום תחית המתים".

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שהקיל על המוסלמים להסיר את הטומאה מהמקומות על ידי שימוש במים, זה מתברר מסיפורו של הבדואי שהשתין במסגד, אז האנשים מיהרו להכות אותו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום ציווה עליהם לעזוב את הבדואי הזה ולשפוך מים על המקום שבו הוא השתין ואמר להם: אתם כבר נשלחתם כדי להקיל על האנשים ולא להקשות עליהם.

7- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הטהרה היא שעשה את השתן והגללים של בעלי החיים שמותר לאוכל את בשרם באיסלאם טהורים חוץ מהגמלים, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אפשר לאחד האנשים להתפלל בגדרות הצואן.

הסובלנות של האיסלאם בקיום התפילה

התפילה באיסלאם היא קשר בין המאמין לבין אללה ישתבח שמו ויתעלה, האדם המוסלמי מתפלל לבקש סליחה ומחילה מעם אללה יתעלה, ישנם תפקיד חברתי לתפילה היא שמסירה את כל ההבדלים החברתיים בין המוסלמים, המוסלמים מתכנסים במסגד ועומדים בשורה אחת כדי לקיים את התפילה ללא כל קשר למוצא אתני, גזע, צבע או מעמד חברתי, התפילה היא אחת המצוות החשובות ביותר באיסלאם לאחר הכרזת שאין אלוה מבלעדי אללה ושהנביא מוחמד הוא שליח אללה, אנס בו מלק סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר " **התפילה היא הדבר הראשון שאללה יחשב את האנשים עליו ביום תחיית המתים**".

אללה ישתבח שמו ויתעלה רצה להקיל על המוסלמים בנוגע לקיים את התפילה אשר מקיימים אותן חמש פעמים ביום ובלילה, בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בנוגע לקיום התפילה:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שעשה את קיום התפילה בהתאם ליכולתו של האדם המוסלמי, במקרה שהאדם אינו יכול לקיים את התפילה בעודו עומד, אללה יתעלה הרשה למוסלמי לקיים את התפילה בעודו יושב, ובמקרה שאינו יכול לקיים את התפילה בעודו יושב, אללה הרשה לו לקיים אותה בעודו שוכב על צדו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר " החולה מתפלל בעודו עומד ככל יכולתו ואם קצרה ידו להתפלל בעודו עומד, אז יתפלל בעודו יושב, ואם לא יכל להשתחוות יניד את ראשו, במקרה שלא יכול להתפלל בעודו יושב, אז מותר לו להתפלל בעודו שוכב על צדו הימני".

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שעשה את קיום התפילה לפי מצבו של האדם המוסלמי הן בפחד והן בבטחה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "שמרו על התפילות ועל התפילה התיכונה, וקומו להתפלל אל אללה בדבקות. * ולעת סכנה, הרשות בידכם

להתפלל עומדים על רגליכם או רכובים. ולעת בטחה הזכירו את שם אללה כדרך שלימדכם את אשר לא ידעתם." (סורת הפרה: 238-239).

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שאללה יתעלה הרשה למוסלמי לקצר את התפילה במקרה הנסיעה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "ובנוסעכם בארץ, לא יהיה עוון עליכם אם תקצרו בתפילה, אם תחששו פן יפתיעוכם הכופרים. הכופרים אויב מושבע הם לכם" (סורת הנשים:101).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שאללה יתעלה הרשה למוסלמי במקרה המחלה וירידת הגשם לצרף שני תפילות בעת אחד.

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שאללה יתעלה עשה את המועדים של התפילה למורחבים.

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שכאשר המוסלמי אינו בטוח במספר הרכעות שקיים בתפילה בעודו לא יודע האם הוא הוסיף או חסר את מספר הרכעות הקבועות, אז עליו לסמוך על מה שהוא בטוח (המספר הנמוך ביותר) ולאחר מכן לבצע שתי השתטחויות בסוף התפילה וזה יהיה מספיק בשבילו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר " אם האדם המוסלמי ספק במספר הרכעות של התפילה הוא חייב לסלק את הספק ולסמוך מה שהוא שבטוח, ולאחר שהיה בטוח כי השלים את התפילה, צריך לקיים שתי השתטחויות בסופה של התפילה."

7- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שהתיר לאדם המוסלמי להתכוון לכל כיוון במקרה שאינו יכול לקבוע את כיוון התפילה (הקיבלה), אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " לאללה המזרח והמערב,

ובכל אשר תפנוי, שם פני אללה. אללה מקיף כל מרחב ויודע"
(סורת הפרה:115).

8- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין קיום התפילה היא שאסר את הארכת התפילה, אבו הורירה ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " כאשר אחד מכם עומד בראשם של האנשים בתפילה, חייב שלא להאריך בתפילה כיוון שבינכם אנשים צעירים וזקנים, חלשים וחולים. כאשר מישהו מתפלל לבד, הוא יכול להתפלל כמו שהוא רוצה".

הסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת

זכאת היא סוג של צדקה וחובה על כל מוסלמי שיש לו את האפשרויות הכספיות. במטרה לחסל את העוני בחברה המוסלמי ולצמצם את מספר המעשים הרעים שיכולים לנבוע מעוני כמו גניבה והרג, בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בתחום זה:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת היא שעשה את הזכאת בתור ערך מתון מההון של המוסלמים ולא מהדברים היקרים ביותר שלהם, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר "אל תיקחו את הדברים היקרים ביותר בעושרם **כזכאת**" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת היא שעשה סכום הכסף שיינתן כזכאת לסיכום מסוים ואינו גדול שיש לשלמו רק פעם בשנה במקרה שהמוסלמי הגיע למינימום הנדרש לשלם זכאת.

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת היא שעשה את הסכום שיינתן כזכאת תלוי במאמצו ועבודותו של האדם, לדוגמה, האיסלאם הטיל על המוסלמי שיש לו גן המושקה על ידי המים של הגשם או משהו כזה לשלם 10% מהכסף שעשה מההכנסה של הגן הזה בעוד שהטיל על המוסלמי לשלם רק 5% מכסף במקרה שהגן מושקה על ידי מים הבארים.

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת היא ששחרר את המוסלמים העניים מלשלם את הזכאת, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר "רק העשירים הם אשר **משלמים את הזכאת**". האיסלאם התיר לאנשים העניים לקבל את כספי הזכאת, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו

הנשגב " כספי הצדקה נועדו רק לעניים ולנזקקים ולמופקדים עליהם , ולאשר יש לקרב את לבו, ולשחרור עבדים, ולכורעים תחת נטל חובות, ולמען אללה, ולהלך בדרכים. כך ציווה אללה, אללה יודע וחכם." (סורת ההצהרה:60).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הזכאת היא שעשה את הזכאת בתור רווח לאדם המוסלמי ולא קנסי, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " קח מרכושם צדקה אשר בה תטהר ותזכך אותם, והתפלל לשלומם, כי תפילתך היא מרגוע להם. אללה שומע ויודע" (סורת ההצהרה:103).

הסלחנות של האיסלאם בתחום הצום

האיסלאם הטיל את הצום על המוסלמים כדי שירגישו את רגישותם של העניים והנזקקים כדי לדחוף אותם למלא את חובתם כלפי המוסלמים הנזקקים, הצום הוא צורה של ג'יהאד שבו האדם המוסלמי נלחם להתגבר על התאוות והחשק שלו, בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בעניין הצום:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שעשה את הצום חובה על המוסלמים בחודש אחד (חודש רמדאן) בשנה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " החודש רמד'אן הוא אשר הורד בו הקוראן ממרומים למען יביא לאנשים הדרכה ואותות נהירים המעידים על דרך הישר ועל הישועה. על כל אחד מכם הנוכח בביתו בחודש זה לצום בו, ועל החולה או הנוסע בדרך לצום מספר ימים אחרים, אללה חפץ להקל עליכם ואינו חפץ להקשות עליכם, למען תוכלו להשלים את המספר ולמען תפארו את אללה על כי הנחה אתכם, ולמען תכירו טובה." (סורת הפרה:185).

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שקבע את העת של הצום שמתחיל מזמן השחר ועד שקיעת השמש, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " בזאת מותרות לכם הביאה אל נשותיכם בלילות הצום, כי הן כמלבוש לכם ואתם כמלבוש להן. אללה יודע כי לא שמרתם אמונים לעצמכם, ועתה שב מכעסו עליכם ומחל לכם. מעתה בואו במגע עמן והשתמשו בהיתר שכתב לכם אללה בספר. אכלו ושתו עד השעה אשר בה תוכלו להבחין בין חוט לבן וחוט שחור, לעת שחרית, ואחר המשיכו בצום עד רדת הלילה. אל תבואו במגע עמן בימי פרישתכם אל המסגדים. אלה החוקים אשר ציווה אללה, ואל תגיעו לידי עברה עליהם. כך יבאר אללה

את אותותיו לאנשים למען תהיה בהם יראה" (סורת הפרה:187).

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שאסר על המוסלמים לצום ברציפות גם ביום ובלילה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " אין רציפות בצום".

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שהכין תגמול רב למוסלמים הצמים, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה סיפר כי אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר " כל המעשים של האדם לעבורו למעט הצום שהוא בשבילי ואני אגמול לו על זה".

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שהעניק הרשאה לחולים ולנוסעים לצום את החודש רמצ'אן בימים אחרים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " החודש רמצ'אן הוא אשר הורד בו הקוראן ממרומים למען יביא לאנשים הדרכה ואותות נהירים המעידים על דרך הישר ועל הישועה. על כל אחד מכם הנוכח בביתו בחודש זה לצום בו, ועל החולה או הנוסע בדרך לצום מספר ימים אחרים, אללה חפץ להקל עליכם ואינו חפץ להקשות עליכם, למען תוכלו להשלים את המספר ולמען תפארו את אללה על כי הנחה אתכם, ולמען תכירו טובה." (סורת הפרה:185). האיסלאם אסר על חסידיו להטיל על עצמם נטל שאינם יכולים לשאת בו אפילו במעשי הפולחן, גאבר בן עבד אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה היה נוסע כשראה קהל של אנשים מתאספים סביב איש, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר: מה איתו? הם אמרו האיש הזה צם בעת הנסיעה, הנביא מוחמד עליו השלוה אמר: אינו מעשה אדיקות לצום בזמן נסיעה".

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שהעניק לאישה המיינקת את התינוק שלה וגם האישה שבהריון -שהצום עלול להזיק לה או לתינוקה - ולאנשים הזקנים לשבור

את הצום ולצום בימים אחרים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אללה לא יטיל על נפש לשאת יותר מכפי יכולתה, ושכרה שמור לה כפי פעולה, ועונשה שמור לה כפי מעלליה". (סורת הפרה:286).

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין הצום היא שעשה את האכילה והשתיה שלא בכוונה בעת הצום לא מבטלות אותו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " מי שאכל או שתה בעת הצום בעוד ושוכח, עליו להשלים את הצום שלו, ואללה הוא אשר האכיל והשתה אותו" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

הסבלנות של האיסלאם לגבי העלייה לרגל

אחת המטרות של מצוות העלייה לרגל היא איחוד אללה ישתבח שמו ויתעלה שבמהלכה כל המוסלמים אשר מקיימים את מצוות העלייה לרגל מביעים את ייחודו של אללה יתעלה בעודם אומרים " הַנְּבִי לַפְּקוּדְתְּךָ לַרְשָׁרוֹתְךָ אֱלֹהֵי אֵין אֱלוֹהַּ מִבְּלַעַדֶיךָ" ללא כל קשר למוצא אתני, גזע, צבע או מעמד חברתי, בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בעניין העלייה לרגל:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במצוות העלייה לרגל היא שהטיל על המוסלמים לקיים את העלייה לרגל לפעם אחת בחיים, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " **הוּא אַנְשִׁים, אֱלֹהַּ צִוּוּהָ עֲלֵיכֶם לַעֲלוֹת לַרְגֵל, אַחַד הָאֲנָשִׁים אָמַר: הָאֵם חַיִּיבִים לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה בְּכָל שָׁנָה, הַנְּבִיא מוֹחַמַד עָלָיו בְּרַכָּה וְשָׁלוֹם שֶׁתֵּק בְּעוֹד שֶׁהָאִישׁ חָזַר עַל מִשְׁפָּטוֹ שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, הַנְּבִיא מוֹחַמַד עָלָיו בְּרַכָּה וְשָׁלוֹם אָמַר: אִם אֲנִי אֹמֵר שְׂכָן, אִזְזֶה יִהְיֶה חוֹבָה עֲלֵיכֶם וְלֹא תוֹכֵל לְהַשִּׁיג". (מסופר על ידי מוסלם). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הַחֵג' הוּא בַּחוּדְשִׁים יְדוּעִים. כָּל הַנוֹטֵל עַל עֲצָמוֹ לַקִּיִּים בְּהֵם אֶת הַחֵג' – אֵין בִּיאָה וְהַתְּפַקְרוֹת וְהַתְּנַצְחוֹת בַּתְּקוּפַת הַחֵג'. כָּל טוֹב אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ, אֱלֹהַּ יַדְעֵהוּ. הַכִּינוּ צִידָה לְדַרְךָ, וְאוֹלָם הַצִּידָה הַטּוֹבָה בִּיּוֹתֵר הִיא הִירָאָה, וְהִיוּ יִרְאִים אוֹתִי, אַתֶּם נְבוֹנֵי הַלֵּב". (סורת הפרה: 197).****

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במצוות העלייה לרגל היא ששחרר את האנשים שאין להם את היכולות הכספיות והפיזיות מלעלות לרגל, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הָאֲנָשִׁים מַחֻיְבִים בְּפָנֵי אֱלֹהַּ לַעֲלוֹת לַרְגֵל אֶל הַבַּיִת – כָּל הַיְכוּל לַצָּאת לְדַרְךָ, וְאוֹלָם כָּל הַכּוֹפֵר, הִנֵּה אֱלֹהַּ אֵינוֹ נִזְקֵק לְשִׁכּוֹנֵי הָעוֹלָמִים". (סורת בית עמרם: 97).**

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במצוות העלייה לרגל היא שהעניק למוסלמי את חופש הבחירה בקיום שלושת טקסי העלייה לרגל על פי יכולותיו הכספיות והזמניות.

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במצוות העלייה לרגל היא שהעניק למוסלמים כפרות שיכפרו את החטאים של האדם המוסלמי בתקופת החג, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " קיימו עד תומם את החג' ואת העומרה לשם אללה. ואם נמנע מכם להשלימם, הקריבו בהמת זבח ככל אשר תשיג ידכם, ואל תגלחו את ראשיכם עד שיגיעו בהמות הזבח אל מקום שחיטתן. ואולם אם יהיה בינכם חולה או מתייטר בנגע בראשו – יכפרו בצום או בצדקה או בהעלאת קורבן. אם תעשו דרככם בבטחה, כי אז כל המתענג על העומרה עד מועד החג' יביא בהמת זבח ככל אשר תשיג ידו. ואשר אין ידו משגת, יצום שלושה ימים בחג' ושבעה בשובכם. אלה עשרה מלאים. כך ינהגו אלה אשר בני ביתם אינם מתגוררים סמוך למסגד הקדוש. היו יראים את אללה ודעו כי אללה מעניש קשות" (סורת הפרה: 196).

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במצוות העלייה לרגל היא שעשה את העלייה לרגל מוחלת את החטאים של האדם המוסלמי, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר " מי שעלה לרגל למסגד הקדוש במכה בעודו לא ביצע חטאים, אללה יסלח לו את כל החטאים שלו" (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

הסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים

לנשים באיסלאם מעמד מיוחד באופן שיש להן זכויות רבות, האיסלאם עשה את כיבוד האישה לסימן של האישיות השלמה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " הכי טובים שבינכם הם הטובים לנשיהם". (מסופר על ידי מוסלם).

האיסלאם שמר על זכויותיה של האישה בנוגע לגמילות החסד והצדק, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " נהג בטוב עם הנשים", בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם לגבי הנשים:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שקבע לאישה מוהרי, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **תנו לנשים את המוהר כחזקה, ואולם אם טוב בעיניהן להשאיר בידכם את מקצתו, אכלוהו ויערב ויבשם לכם**". (סורת הנשים:4).

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא ששמר על זכויותיה של האישה לאחר הגירושין, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **ואם תגרשון הנשים בטרם תקרבו אליהן, לאחר שכבר פסקתם להן (מוהר), שלמו להן מחיצת מאשר פסקתם להן, אלא אם יוותרו הן, או יוותר אשר בידיו ברית הנישואין. אם תוותרו, תהיו קרובים מכל ליראת שמים, ואל תשכחו כי עליכם לנהוג זה בזה בגדול נפש, אללה מבחין באשר תעשו**" (סורת הפרה:237),

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שאסר את גירוש האישה מביתה לאחר הגירושין, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הוי הנביא, בהכרזכם על הנשים כמגורשות, שלחו אותן עם תום תקופת ההמתנה אשר בה הן מחויבות, ומנו את התקופה והיו יראים את אללה ריבונכם. אל תוציאון מבתיהן, ולא יצאו אלא אם יעשו תועבה שאין ספק

בה, אלה החוקים אשר ציווה אללה, וכל העובר על חוקי אללה, גורם עוול לעצמו: לא תדע, אולי אחרי כן יחדש אללה דבר-מה." (סורת הגטין:1).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שציווה על הבעל לטפל בכל צרכי הפיננסיים של אישתו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " שכנו אותן באשר תשכנו אתם, וכלכלון ככל שתשיג ידכם, ואל תתעמרו בהן לדכאן. ואם הרות הן, כלכלו אותן עד שילדו את ולדן, אם יניקו את ילדכם, שלמו להן את שכרן וכלכלו את ענייניכם ביניכם כדת וכדין. ואם תתקשו, תיניק למענו אישה אחרת" (סורת הגיטין:6).

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שעשה הטיפול בילדים מזכותה של האישה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אימהות (מגורשות) יניקו את ילדיהן שנתיים תמימות, אם יחפצו לקיים במלואה את תקופת ההנקה. על האב המוליד לכלכלן ולדאוג לכסותן כדת וכדין. לא יוטל על נפש לשאת יותר מכפי יכולתה: אין להתעמר באם בשל ילדה, ואין להתעמר באב בשל ילדו. על היורש לעמוד באותם תנאים, ואם ירצו שניהם לגומלו בהסכמה ביניהם ובהיוועצות זה עם זה, לא יהיה עוון עליהם. אם תרצו לשכור מיניקת לילדיכם, לא יהיה עוון עליכם אם תשלמו את שכרה כדת וכדין. היו יראים את אללה, ודעו כי אללה מבחין באשר תעשו" (סורת הפרה:233).

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שהטיל על הבעל לכלכל את אישתו אפילו לאחר הגירושין, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב" יוציא כל אדם כפי יכולתו, ואשר אמצעיו מצומצמים, יוציא מאשר העניק לו אללה: לא יטיל אללה על נפש יותר מאשר העניק לה, ולאחר כל קושי יביא אללה הקלה" (סורת הגיטין:7).

7- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא ששמר לאישה על הזכות החוקית לירושה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " לבנים חלק בעיזבון ההורים

וקרובי המשפחה, ולבנות חלק בעיזבון ההורים וקרובי המשפחה, אם מעט הוא ואם רב – חלק שייפסק כדין" (סורת הנשים:7).

8- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא ששחרר אותן מחלק ממעשי הפולחן כגון התפילה, הצום והקפת הכעבה בזמן העליה לרגל בעתים קבועים כגון העת של המחזור.

9- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא ששחרר אותן ממצוות הג'יהאד, הגברת עאישה ירציה אללה סיפרה כי שאלה את ה נביא מוחמד עליו ברכה ושלו: האם הנשים מצוות בג'יהאד, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלו אמר כן, הג'יהאד של העליה לרגל".

10- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם לגבי הנשים היא שהאישה אינה מחויבת להוציא מכספה להוצאות משק הבית, גם אם יש לה רכוש משלה כיוון שזה חובתו של בעלה.

הסלחנות של האיסלאם בעסקות הכספיות

ההון והמערכת הפיננסית נחשבים לדבר מהותי בחיים של בני האדם, אלא שהדבר הזה גורם גם להונאה, עוול וחילוקי דעות בין האנשים, לכן האיסלאם קבע כמה הוראות אשר מקילים על האנשים בתחום זה:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא שציווה את חסדיו להראות חסד לאחיו כאשר קונים או מוכרים משהו, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " אללה מרחם על המוסלמי הנדיב בעודו מוכר או קונה".

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא שציווה לחסידיו לתת ארכה לאיש שבמצוקה עד שיכול לשלם את חובו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " ואם במצוקה הוא, תינתן לו ארכה עד שירווח לו, ואם תעשו עמו צדקה, ייטב לכם, אם יודעים אתם" (סורת הפרה:280).

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא שהאסלאם מחייב את המוסלמים להיות נדיבים אחד עם השני, אבו הורירה ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר כי " אדם מקהילה קודמת לא עשה שום דבר טוב פרט לכך שהיה שולח אנשיו כדי לשחזר את ההלוואות מאנשים שיהיו חייבים בקהילה, אבל כאשר מישהו אינו מסוגל לשלם, היה דורש מאנשיו להיות נחמדים עמו. ואללה סלח לו על החטאים שלו" (מסופר על ידי מוסלם).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא שהאסלאם מעודד את המאמינים להחזיר האובייקט שנרכש במקרה של הצטערות אחד הצדדים, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " מי שמחזיר את מכירתו של אדם מתחרט, אללה יקיל עליו את המצוקה ביום תחית המתים".

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא שהמקח וממכר לא נעשו בתוקף עד ששני הצדדים יסכימו על התנאים לאלה שנקבעו למכירה ורכישה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוש אמר "המוכר והקונה יכולים לבטל את העסקה כל עוד עדיין הם לא נפרדו. אם שניהם דיברו האמת, ואז הם יהיו מבורכים במונחים של המכירה, ואם הם הסתירו דברים מסוימים, אז הם לא יקבלו את ברכת מכירתם." (מסופר על ידי אלבווח'ארי).

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם במקח וממכר היא המערכת של הירושה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אללה מצווה כי כך תנהגו בילדיכם: לבן חלק כחלקן של שתי בנות, ואם רק בנות הן - יותר משתיים - להן שני שלישים בעיזבון. ואם יחידה היא, לה המחצית. אשר להורים, לכל אחד מהם שישית בעיזבון - אם יש לו ילד. ואם אין לו ילד, והוריו הם יורשיו, כי אז שליש לאמו. ואם יש לו אחים, שישית לאמו, - כך תחלקו לאחר קיום צוואתו וסילוק חובותיו. אבותיכם ובניכם - לא תדעו מי מהם עשוי להועיל לכם יותר. לכן קבע כל זאת אללה. אללה יודע וחכם" (סורת הנשים: 11).

7- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם היא שציווה לחסידיו לתת לנזקקים וליתומים וקרובי המשפחה חלק מהירושה כשאר נוכחים בחלוקת הירושה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אם נוכחים בחלוקה קרובי משפחה ויתומים ונזקקים, כלכלו אותם (מן העיזבון) ודברו עמם בדרך ארץ" (סורת הנשים: 8).

8- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם היא שהתיר לאדם להקדיש חלק מסוים מהונו לאחר מותו כל עוד שהסיכום הזה לא עולה על השליש של הירושה, עמר בן סעד ירצהו אללה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוש בא לבקר אותי כשהייתי חולה במכה. שאלתי: "הוי שליח אללה, אני רוצה להתנדב בכל הוני בדרכו של אללה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוש אמר: "לא" אמרתי לאחר מכן: מחצית הירושה" הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוש אמר: לא, ואז אמרתי להתנדב בשליש הירושה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוש אמר: שלישי הוא טוב, אבל זה עדיין יותר מדי. עדיף להשאיר את בני

המשפחה שלך עשירים עד שלא יתצרכו לבקש עזרה מאנשים אחרים".

הסלחנות של האיסלאם בתחום העונשים

האיסלאם כמו שאר הדתות האחרות חקק מספר של עונשים אשר אפשר לשם אותם באופן שמבטיח את הבטיחות של חברה מהתפשטות הרשעים ולשמור על הונם של האנשים, האיסלאם קבע את העונש המתאים לכל פשע על פי חומרת הפשע זוי האיסלאם קבע עונש המוות למי שהורג אדם בכוונה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " **הוי המאמינים, נכתב בספר כי מצווה עליכם לנקום את דם הנרצחים: בן חורין תחת בן חורין ועבד תחת עבד ונקבה תחת נקבה. ואולם אם מוחל (גואל הדם לרוצח) על מקצת דמו של אחיו, יסתפק בתביעה כדת וכדין, ועל (הרוצח) לשלם לו בתום לב. זוהי הקלה הניתנת לכם מעם ריבונכם, ואלה רחמיו, וכל השולח יד לאחר זאת, צפוי לו עונש כבד.**" (סורת הפרה : 178).

האיסלאם קבע את עונש כריתת היד לאדם שגונב, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הגונב והגונבת, כרתו את ידיהם כגמול פעולם וכעונש לדוגמה מעם אללה, ואללה אדיר וחכם" (סורת השולחן:38).

העונש הכבד הזה מועיל כי אם הגנב ידע את זה שיכרתו את ידו אם הוא גנב משהו, אז הוא נמנע מגניבה ואפילו לגעת בדברים של אחרים.

האיסלאם קבע את עונש ההלקה על הניאוף, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הזונה והזונה - הלקו כל אחד מהם מאה מלקות, ואל תהיה בלבכם חמלה עליהם בדבר חוק אללה, אם מאמינים אתם באללה וביום האחרון. יבואו על עונשם לעיני עדת המאמינים." (סורת האור:2). עונש זה מיושם כדי להגן על משפחה ולמנוע את קריסתה, וגם לשמור על הונם של האנשים מאיבוד.

האיסלאם קבע את עונש ההלקה על נתינת דופי בנשים נשואות, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הנותנים דופי בנשים נשואות, ואינם מביאים ארבעה עדים, הלקו אותם שמונים מלקות, ולעולם אל תקבלו את עדותם. הם המופקרים." (סורת האור: 4).

החוק האיסלמי (השריעה) קובע עונשים לכל פשע אשר מהווה סכנה על החברה האיסלאמית, האיסלאם קבע חוק העונשים לפי דבריו של אללה יתעלה " רעה תחת רעה תשלום, ואולם המוחל והמשלים – שכרו על אללה. אין הוא אוהב את בני העוולה" (סורת המעוצה: 40).

אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר גם בקוראן הקדוש " ובהענישכם, השיבו מידה כנגד מידה, ואולם אם תבליגו בעוז רוח, דעו כי למבליגים בעוז רוח ייטב" (סורת הדבורה: 126).

לעונשים באיסלאם כמה תנאים כדי להתקיים:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום ישום העונשים היא שפתח את הדלת בפני הסליחה והמחילה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " רעה תחת רעה תשלום, ואולם המוחל והמשלים – שכרו על אללה. אין הוא אוהב את בני העוולה" (סורת המעוצה: 40).

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום ישום העונשים היא כל עוד שאדם לא הכריז בפומבי על הפרת האיסורים של האיסלאם והרשויות לא יודעו על זה, אז לא מקיימים את העונש, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " אללה סולח לכל האומה שלי על חטאיהם למעט המכריז בפומבי על החטאים האלה, דבר מוזר הוא שהאדם מבצע חטא בלילה ואללה מסתיר את החטאים האלה ובבוקר יכריז בפומבי על חטאיו" .

המטרה של ישום העונשים האלה היא לשמור על החברה מפני התפשטות הרשע והפשעים והבטחת הביטחה והביטחון בחברה ולהרתיע את הגנבים והזונים מלעשות פשעים וחטאים אשר אללה יתעלה אסר עליהם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב

"צוותים בנקמת הדם למען תבטיחו חיים, אתם נבוני הלב, ולמען תהיה בכם יראה" (סורת הפרה: 179).

אחד יכול לומר כי העונשים על פי החוק האיסלמי (השריעה) הם קשים מאוד, התגובה לכך היא שכל אדם משכיל מודה שהפשעים האלה מביאים נזקים חמורים מאוד אשר משפעים בצורה שלילית על החברה המוסלמית ואין מנוס מלהילחם בפשעים האלה ולהרתיע את הפושעים מביצוע עוולה עד שלא יתמידו במעשים רעים אלה.

הסלחנות של האיסלאם עם שבויי המלחמה

אחת התיכונות של החברות האנושיות היא התפשטות הסיכסוכים והמלחמות על רקע השוני של הדתות והגזע של החברות האלה ובגלל הרצון לפשוט את השפעתם הכלכלית והאינטרסים האישיים שלהם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הם הביסום ברשות אללה, ודוד הרג את גלית, ואללה נתן לו את המלוכה ואת החוכמה, ולימדו את אשר חפץ. אלמלא הדף אללה אנשים, אלה בידי אלה, היתה הארץ נשחתת, ואולם אללה מרעיף ברכה על שוכני העולמים" (סורת הפרה: 251).

דת האיסלאם אינה קוראת למלחמה למען מטרות אמפריאליזם, הפגנת שרירים, תפארת ושאיפות אישיות אלא למען הפצת השליחות של דת האיסלאם, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "אל תהיו כמי שיצאו ממושבותיהם מדושני עונג בבקשם להתפאר בפני האנשים" (סורת המלקוח: 47).

המטרה של המלחמה באיסלאם היא ההגנה על האנשים המקופחים, דבר זה הופך את המלחמה בדת האיסלאם לדבר אנושי, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "מה לכם כי לא תילחמו למען אללה ולשם האנשים והנשים והילדים הנרדפים, האומרים, ריבוננו, הוציאנו מן העיר הזאת אשר בני עוולה הם יושביה, ותן לנו מאתך מגן, והקם לנו מאתך מושיע." (סורת הנשים: 75).

בשורות הבאות נסקר חלק מהסלחנות ומידת הרחמים של האיסלאם בעניין שבויי המלחמה:

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שהאיסלאם הוא דת של שלום ולעולם לא היה דת של טרור כפי שאויבי האיסלאם טוענים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אומר בספרו הנשגב "הילחמו למען אללה באלה אשר יילחמו בכם, ואל תשלחו יד. אללה אינו אוהב את השולחים יד." (סורת הפרה: 190).

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שציווה על חסידיו לקבל את השלום במלחמה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " הכינו כוח לקראתם ככל שתוכלו, וסוסיים רתומים לקרבי, אשר בהם תזרעו מורא בלב אויב אללה ואויבכם, ובלב אחרים מלבדם אשר לא תכירום, אך אללה יכירם. כל אשר תוציאו למען אללה, תושב לכם תמורתו במלואה, ולא תקופחו* אם ייטו לשלום, נטה לו גם אתה, והיסמך על אללה, כי הוא שומע ויודע" (סורת המלקוח:61-60).

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שאסר להילחם במי שלא נלחמו במוסלמים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אך (אל תהרגו) את אלה אשר יגיעו אל אנשים אשר ברית לכם ולהם, ולא את אלה אשר יבואו אליכם ואין את נפשם להילחם בכם או להילחם בבני עמם. אילו רצה אללה, היה משליטם עליכם והיו נלחמים בכם. ואם יניחו לכם ולא יילחמו בכם ויבשקו להשלים עמכם, כי אז לא ימציא לכם אללה דרך לפגוע בהם" (סורת הנשים:90).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שקבע כללים של הלחימה באויבים, האיסלאם אסר להרוג את האויבים אשר לא השתתפו בלחימה וגם הנשים, הזקנים והילדים במהלך המלחמה, האיסלאם אסר גם הרגית בעלי החיים והריסת הבתים, אלה הם ההוראות של הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה לחבריו בעת פתיחת העיר הקדושה מכה. למרות שהאיסלאם התיר את הלחימה באויבים אלא שקבע את התנאים אשר מגבילים את זה, הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה אמר " תילחמו בשמו של אללה מי שכפרו באללה, תלחמו באויבים ואל תהרגו הילדים". סוליימאן בן בוריידה סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה, ציווה את ראשי הצבאות המוסלמים ביראת אללה, ואמר להם אל תבגדו, אל תגנבו, אל תתעללו בגופות המתים ואל תהרגו ילדים, נשים או זקנים. יחיה בן סעיד סיפר כי הח'ליף אבו בכר אלצדיק שלח צבאות אל סוריה

, ויצא איתם אל קצוואות העיר (אלמדינה) ואמר לחיילים המוסלמיים : " אני מצווה עליכם עשרה : אל תחרבו בית , אל תעקרו כבשה או גמל אלא לצורך האוכל , אל תציפו דקלים , אל תבעירו אותם , אל תבגדו , אל תהיו פחדנים , אל תהרגו ילדים , נשים , או זקנים , אל תעקרו עצים פרויים " . בסיפור אחר נאמר כי הוא אמר להם : " בדרך תעברו על אנשים שהתפנו לאמונתם בבתי הכנסת ובמנזרים , אל תפגעו בהם , עזבו אותם עם אמונתם " .

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שציווה לחסידיה להתנהג בדרך הטובה ביותר עם האסירים של המלחמה . אבו עזיז בן עומיר אחיו של מוסעב בן עומיר שהיה מבין האסירים בקרב "בדר" סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלוה המליץ למוסלמים לנהוג באסירים בדרך הטובה ביותר.

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בתחום המלחמה היא שציווה על חסידיה להתנהג בטוב עם אנשי המדינות שהמוסלמים פותחים אותן , ההוכחה הטובה ביותר על הסלחנות של האיסלאם עם הבלתי מוסלמים היא הברית של עומר בן אלח'טאב ירצהו אללה לאנשי ירושלים במהלך פתיחת ירושלים כאשר אמר " בשם אללה הרחמן והרחום : אלה הן ההבטחות אשר העניק עבד אללה בן עמר בן אלח'טאב לאנשי ירושלים....הוא הבטיח את כספם וכניסיותיהם וצלביהם מפני פגיעה ולא לכפות עליהם להמיר את דתם לאיסלאם " השאלה עכשיו היא האם ישנם בהיסטוריה האנושית כולה מקרה דומה לזה.

הסלחנות של האיסלאם בסליחת החטאים

כיוון שכל בני האדם מרבים לבצע חטאים כפי שהנביא מוחמד עליו ברכה ושלום דיווח לנו על כך כשאמר " כל בני אדם חוטאים, והכי טובים שביניהם הם החוזרים בתשובה לאללה". השטן הבטיח להסיח את דעתם של בני האדם מהאימונה האמתית, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אמר (אבליס), כשם שגרמת לי להיות בסוטים, כך אשיאם להשתבח בחטאיהם על אדמות ואסטה את כולם כאיש אחד" (סורת אלחג'ר:39).

1- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שאללה יתעלה מוחל את החטאים של האדם כל עוד הוא ביקש סליחה מאללה ישתבח שמו ויתעלה, אבי סעיד אלח'דרי סיפר כי הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר כי השטן אמר לאללה יתעלה אני אמשיך לפתות את האנשים כל עוד בעודם בחיים, אללה יתעלה אמר: אני אסלח להם על החטאים שלהם כל עוד המשיכו לבקש את מחילתי".

2- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שעשה את דלת החזרה בתשובה פתוחה בכל עת , אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " החוזר בתשובה לאחר היותו בן עוולה והמתקן את דרכיו, אללה ישוב מכעסו עליו. אללה סולח ורחום" (סורת השולחן:39). אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר גם כן " העושה רעה או גורם עוול לעצמו ואחר יבקש מחילת אללה, ימצא את אללה סולח ורחום,* החוטא הנפשעי, רק לעצמו הוא חוטא, ואללה יודע וחכם,* הנכשל בחטא או פשעי, ואחר ישליכהו על זולתו הזכאי, יואשם בכחש ובפשע ברור " (סורת הנשים:110-112). הנביא מוחמד עליו ברכה ושלום אמר" מי שיחזור בתשובה לפני שקיעת השמש מהמערב, אז אללה יתעלה יקבל את חזרתו בתשובה" (מסופר על ידי את-תרמזי).

3- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שעשה את החזרה בתשובה לדבר לבין העבד לבין אללה ישתבח שמו ויתעלה ללא כל תיווך, קושי או טרחה, האדם המוסלמי מרים את ידיו ומתפלל לאללה שיסלח לו על החטאים שלו, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " ואולם בעלי התשובה והמאמינים והעושים מעשה טוב, להם ימיר אללה את עוונותיהם במעשים טובים, כי אללה סולח ורחום".(סורת הפורקאן:70).

4- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שאללה יתעלה ממיר את החטאים של חוזרים בתשובה במעשים טובים, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב "ואולם בעלי התשובה והמאמינים והעושים מעשה טוב, להם ימיר אללה את עוונותיהם במעשים טובים, כי אללה סולח ורחום". (סורת הפורקאן:70). האיסלאם פנה בדבורים למנטליות של האדם החוטא וטפל בדבר זה והבהיר לו כי אללה יתעלה מוחל לו על כל החטאים שלו אם יחזור בתשובה, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בספרו הנשגב " אמור, הוי עבדי אשר שיקעו עצמם בהוללות, אל תיוואשו מרחמי אללה. אללה מוחל על כל החטאים. הן הוא סולח ורחמן". (סורת החברות:53).

5- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שאללה יתעלה גומל לאדם על הכוונה הטובה בעוד שלא מעניש אותו על הכוונה הרעה, אפילו שאם האדם התכוון לעשות מעשה רע ולא עשה אותו, אללה גומל לו טובה כיוון שהוא יירא את אללה ולא עשה את מעשה הרע הזה.

6- אחת מצורות הרחמים והסלחנות של האיסלאם בעניין מחילת החטאים היא שאללה יתעלה מרחם על החוטאים ועושי הרע, אללה ישתבח שמו ויתעלה אמר בקוראן הקדוש " אילו היה אללה דן את האנשים לכף חובה בעוון פעולם, לא היה משאיר כל יצור על פני האדמה. ואולם אללה דוחה את דינם לזמן קצוב, ובהגיע זמנם, הנה אללה מבחין בברואיו." (סורת היוצר:45).

הספר הזה

בדפיו של הספר הזה של ד"ר עבד אל-רחמן בן עבד אל-כרים אל שיחה, ניתן לראות שהאיסלאם הוא דת של סלחנות ומידת רחמים גדולה עבור כל האנושות הן המוסלמים והן הבלתי מוסלמים. הספר הזה מבהיר את האימונה המתונה של דת האיסלאם המתאפיינת בסלחנות ומידת הרחמים הגדולה וכוללת את כל צדדי החיים.

המחבר התייחס גם בספר זה לסלחנות של דת האיסלאם עם האויבים ואסירי המלחמה ומפריך את טענות השווא בנוגע לדבר הזה.

בסופו של דבר אני מקווה שספר זה יעזור לכם בהכרת האמת בכל מה שקשור לדת הנפלאה הזאת.